

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/135/2023
Identifikačné číslo spisu:	7122205615
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7122205615.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Gymnázium, Y., 2/ H. O., narodenej I., F., 3/ H. M., narodeného I., V., všetci zast. advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, proti žalovaným 1/ A. Y., narodenej I., F., 2/ G. Y., narodenej I., F., zast. advokátom JUDr. Tomášom Tauberom, Spišská Nová Ves, Stará cesta 3139/6, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 34C/27/2022, o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 17. apríla 2023 sp. zn. 5Co/66/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z o 17. apríla 2023 sp. zn. 5Co/66/2023 vo výroku, ktorým odvolanie žalovanej 2/ odmietol a v závislom výroku, ktorým žalobcom 1/, 2/ a 3/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej 2/, z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Vo zvyšku dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 8. júla 2022 č. k. 34C/27/2022-99 rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia nasledovnými výrokmi:

I. uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zdržať sa v akejkoľvek podobe tvrdení o tom, že: - žalobca 1/ nevyšetril, v súlade so svojimi povinnosťami, tvrdenia L. Y., sestry žalovanej 1/ a dcéry žalovanej 2/, o tom, že bola šikanovaná zo strany spolužiakov, - žalobca 1/ namieril, po oznámení L. Y. o tom, že bola údajne šikanovaná spolužiakmi, svoju agresivitu voči L. Y. a jej rodine, - jeho zamestnanci zastrašovali L. Y. potom, čo oznámila, že bola údajne šikanovaná spolužiakmi;

II. uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zdržať sa v akejkoľvek podobe tvrdení o tom, že žalobkyňa 2/ ako riaditeľka Gymnázia, Y., - nevykonala potrebné úkony k vyšetreniu tvrdení L. Y., sestry žalovanej 1/ a dcéry žalovanej 2/, o tom, že bola šikanovaná zo strany spolužiakov, - žalobkyňa 2/ namierila, po oznámení L. Y. o tom, že bola údajne šikanovaná spolužiakmi svoju agresivitu voči L. Y. a jej rodine, - sa zapojila do zastrašovania „zošikanovanej“ študentky, - zorganizovala dňa 28. mája 2021, v budove Gymnázia, Y., fyzický útok na žalovanú 2/, - je zodpovedná za trestný čin spočívajúci vo fyzickom útoku na žalovanú 2/ dňa 28. mája 2021, v budove Gymnázia, Y.;

III. uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zdržať sa v akejkoľvek podobe tvrdení, o tom, že: - žalobca 3/ dal pokyn na to, aby dňa 28. mája 2021 v budove Gymnázia, Y., bola žalovaná 2/ fyzicky napadnutá, - žalobca 3/ pomohol žalobkyni 2/ zorganizovať fyzický útok na žalovanú 2/ dňa 28. mája 2021 v budove Gymnázia, Y., - žalobca 3/ dal pokyn na to, aby žalovanú 2/ dňa 28. mája 2021 „skopali zo schodov“ v budove Gymnázia, Y.;

IV. poučil strany sporu podľa § 337 ods. 1 CSP tak, ako je uvedené vo výroku IV. rozhodnutia okresného súdu. Ak žaloba vo veci samej nebude podaná, neodkladné opatrenie nezanikne, pretože obsahuje trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Ak žaloba vo veci samej podaná bude, neodkladné opatrenie bude trvať až do rozhodnutia vo veci samej;

V. poučil strany sporu podľa § 337 ods. 1 CSP tak, ako je uvedené vo výroku V. rozhodnutia okresného súdu. Ak žaloba vo veci samej nebude podaná, neodkladné opatrenie nezanikne, pretože obsahuje trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Ak žaloba vo veci samej podaná bude, neodkladné opatrenie bude trvať až do rozhodnutia vo veci samej;

VI. poučil strany sporu podľa § 337 ods. 1 CSP tak, ako je uvedené vo výroku VI. rozhodnutia okresného súdu. Ak žaloba vo veci samej nebude podaná, neodkladné opatrenie nezanikne, pretože obsahuje trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Ak žaloba vo veci samej podaná bude, neodkladné opatrenie bude trvať až do rozhodnutia vo veci samej;

VII. žalobcovi 1/ priznal proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia;

VIII. žalobkyni 2/ priznal proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia;

IX. žalobcovi 3/ priznal proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

1.1. Véc právne posúdil podľa § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, ods. 2, § 326 ods. 1, § 329, § 330 ods. 1, ods. 2, § 332 ods. 1, § 333, § 334, § 336 ods. 1, § 337 ods. 1 CSP, čl. 10 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Ústavy SR, čl. 10 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., § 11, § 13 ods. 1, § 19b ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“).

1.2. Z vykonaného dokazovania bolo možné podľa názoru súdu konštatovať z tvrdených a osvedčovaných skutočností, že existuje stav potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami, nakoľko zo systematického konania žalovaných 1/ a 2/ je zrejmé, že mienia vo svojej činnosti pokračovať a bez zásahu súdu dopad na žalobcov 2/ a 3/ vo sfére ich osobnostných práv - ochrany občianskej cti a v prípade žalobcu 1/ - ochrany dobrej povesti bude mať také následky, že ich náprava v budúcnosti už nebude možná.

1.3. Bolo možné konštatovať, že vyššie nepravdivé skutkové tvrdenia, intenzívne šírené žalovanými 1/ a 2/ ústne, či písomne prostredníctvom sociálnych sietí a elektronických prostriedkov, za súčasného stavu ohrozujú česť žalobcov 2/ a 3/, predstavujú vážny zásah do osobnostných práv žalobcov 2/ a 3/ a rovnako ohrozujú dobrú povesť žalobcu 1/. V danom prípade po posúdení všetkých relevantných skutočností ide o zásah takej intenzity, ktorú už nie je možné tolerovať. Zo všetkých uvedených dôvodov súd vyhovel návrhu žalobcov a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia. Súď mal za to, že nariadením neodkladného opatrenia v danom rozsahu, nedôjde k porušeniu zásady proporcionality, ani ku kolízii ochrany práva na dobrú povesť žalobcu 1/ a osobnostných práv na strane žalobcov 1/ a 2/ a slobody prejavu na strane žalovaných 1/ a 2/ a zároveň objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobcovia domáhajú. Pretože neodkladným opatrením sa dosiahla úprava pomerov medzi stranami v požadovanej miere, neuložil žalobcom povinnosť podať žalobu vo veci samej; neodkladné opatrenie v podstate procesne konzumuje vec samú. Z toho dôvodu neprichádza do úvahy zrušenie neodkladného opatrenia pri zamietnutí a odmietnutí žaloby alebo pri zastavení konania tak, ako to predpokladá § 335 a § 336 ods. 4 CSP. Avšak v záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia

ochrany práv a oprávnených záujmov žalovaných 1/ a 2/, súd im poskytol poučenie o tom, že môžu podať samostatnú žalobu vo veci samej.

1.4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ uznesením zo 17. apríla 2023 č. k. 5Co/66/2023-638 zmenil uznesenie okresného súdu vo výrokoch I., II., III. tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanej 1/ zamietol (prvý výrok); zmenil uznesenie okresného súdu vo výrokoch IV., V. a VI. tak, že nedáva poučenie žalovanej 1/ o možnosti podať žalobu proti žalobcom (druhý výrok); odmietol odvolanie žalovanej 2/ proti uzneseniu okresného súdu (tretí výrok); žalovanej 1/ priznal proti žalobcom 1/, 2/, 3/ náhradu trov celého konania v plnom rozsahu (štvrtý výrok); žalobcom 1/, 2/, 3/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej 2/ (piaty výrok).

2.1. K odvolaniu žalovanej 2/ odvolací súd uviedol, že žalovaná 2/ podala odvolanie v zákonnej lehote v elektronickej podobe (č. l. 277 a nasl. spisu) bez autorizácie podľa osobitného predpisu, ktoré nebolo dodatočne do desiatich dní doručené v listinnej podobe a ani v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu, na základe čoho sa na takéto podanie neprihliada v súlade s § 125 ods. 2 CSP.

2.1.1. Odvolací súd ďalej uviedol, že z obsahu spisu tiež zistil, že proti uzneseniu okresného súdu podala žalovaná 2/ v zákonnej lehote aj odvolanie v listinnej podobe (č. l. 147 spisu), pozostávajúce výlučne z jednej strany, ktorého obsahom je označenie podania „Odvolanie“, označenie spisovej značky „34C/27/2022“, označenie osoby podávajúcej návrh „G. Y.“, označenie údajov o navrhovateľovi - názov „Gymnázium, Y.“ s tým, že podanie v závere obsahuje znenie „V Košiciach 26. 07. 2022“, ktoré je opatrené podpisom. Súčasťou podania je tiež uvedenie štatutárneho orgánu navrhovateľa, jeho IČO, zápis v príslušnom registri a sídlo.

2.2. Odvolací súd poukázal na uznesenie súdu prvej inštancie z 21. februára 2023, ktorým vyzval žalovanú 2/, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia odstránila vady podania označeného ako odvolanie, podaného osobne na súde dňa 26. júla 2022 tak, aby obsahovalo náležitosti uvedené v § 363 CSP najmä, aby uviedla: proti ktorému rozhodnutiu smeruje odvolanie, v akom rozsahu sa napáda rozhodnutie, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho konkrétne sa domáha (ako navrhuje, aby rozhodol odvolací súd). Na ktoré uznesenie žalovaná 2/ napriek tomu, že ho prevzala (prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 22. februára 2023) nereagovala žiadnym spôsobom.

2.3. Odvolací súd skôr než pristúpil k vecnému prejednaniu podaného odvolania žalovanej 2/ skúmal, či sú splnené formálne podmienky pre meritórne odvolacie konanie a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej 2/ (podané v listinnej podobe) proti uzneseniu okresného súdu je potrebné odmietnuť, lebo neobsahuje obsahové náležitosti riadneho odvolania podľa § 363 CSP, a to riadne vymedzený odvolací dôvod, ktorý nemožno vyvodiť ani z obsahu odvolania. Konštatoval, že v odvolaní nie sú uvedené ani všeobecné odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. a), b), c), d), e), f), g) alebo h) CSP a ani tieto dôvody (ich vymedzenie) neboli špecifikované konkrétnymi skutkovými okolnosťami prípadu, preto odvolaciemu súdu neostalo iné, ako odvolanie žalovanej 2/ podľa § 386 písm. d) CSP bez ďalšieho odmietnuť, keďže absencia odvolacieho dôvodu je takou vadou odvolania, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

2.4. Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej 1/ odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie pochybil svojím uznesením v podobe nariadeného neodkladného opatrenia voči žalovanej 1/ už tým, že považoval bez ďalšieho všetky tvrdenia, ktorých šírenia sa má zdržať žalovaná 1/, za tvrdenia, ktorých nositeľkou bola práve žalovaná 1/, hoci podľa názoru odvolacieho súdu, žalobcovia v konaní osvedčili, že bola autorkou iba niektorých z nich. Žalobcovia neosvedčili, aby tie tvrdenia, ohľadne ktorých autorstvo možno pripísať žalovanej 1/, boli súčasne tvrdeniami nepravdivými, ktoré z toho dôvodu podľa žalobcov mali

zasiahnuť neoprávnene do dobrej povesti žalobcu 1/ a do osobnostných práv žalobkyne 2/, resp. žalobcov 2/ a 3/. Tým neosvedčili danosť (pravdepodobnosť) nároku, ktorého ochrany sa predmetným návrhom domáhali ako jedného zo základných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý predstavuje samostatný dôvod na to, aby súd predmetný návrh zamietol. Okrem toho odvolací súd mal za to, že žalobcovia neosvedčili ani potrebu neodkladnej úpravy pomerov žalobcov a žalovanej 1/.

2.5. Odvolací súd uzavrel, že neboli splnené podmienky na to, aby potvrdil alebo zrušil napadnuté uznesenie vo vzťahu medzi žalobcami a žalovanou 1/, preto v súlade s § 388 CSP o odvolaní žalovanej 1/ rozhodol tak, že zmenil výroky I., II. a III., tiež súvisiace výroky IV., V. a VI. tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanej 1/ zamietol a tak, že nedal poučenie žalovanej 1/ podať žalobu proti žalobcom.

2.6. Odvolací súd o náhrade trov konania v súlade s § 396 ods. 2 CSP vo vzťahu medzi žalobcami a žalovanou 1/ rozhodol o trovách celého konania (t. j. prvoinštančného a odvolacieho konania) jedným výrokom tak, že žalovanej 1/ ako úspešnej strane sporu priznal voči žalobcom 1/, 2/ a 3/ náhradu trov celého konania v plnom rozsahu. O náhrade trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcami a žalovanou 2/ rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) CSP.

3.1. Súd prvej inštancie porušil všeobecnú poučovacíu povinnosť, ktorú mal voči žalovanej 2/ v zmysle § 160 CSP. Výnimka z tejto poučovanej povinnosti súdov uvedenej v § 160 ods. 3 CSP v prípade žalovanej 2/ neplatí.

3.2. Návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia z 8. júna 2022 v bode 43. uvádza: „Skutočnosť, že gymnázium nezanedbalo žiadnu zo svojich povinností, a že postupovalo v súlade so svojimi povinnosťami, vyplýva tak zo zápisnice o prešetroaní sťažnosti vypracovanej Štátnou školskou inšpekciou, Y. dňa 28. 06. 2021, ako aj z vyjadrenia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie na Karpatskej 8 v Košiciach zo 17. mája 2021 a zo stanoviska E. P., poradkyne pre školstvo H.“ Zoznam príloh v tomto návrhu žalobcov obsahuje názov položky „Stanovisko E. P. (pdf)“, ktorá však k návrhu žalobcov nebola priložená. Týmto návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia z 8. júna 2022 neobsahoval zákonom predpísané náležitosti, preto ho mal súd prvej inštancie odmietnuť zmysle § 327 CSP.

3.3. Nielenže súd prvej inštancie v rozpore so zákonom neodmietol návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia bez predpísaných náležitostí v zmysle § 326 CSP, ale rozhodnutie súdu prvej inštancie je zaťažené závažnou procesnou vadou, kedy sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva na dôkaz „Stanovisko E. P. (pdf)“, ktorý nemal k dispozícii, a ktorý dokonca neexistuje, ako potvrdil minister vnútra Slovenskej republiky Ing. Roman Mikulec, MSc. Čo vyplýva z Dôkazu 1. Aj keď na absenciu dôkazu „Stanovisko E. P. (pdf)“, ktorý súd prvej inštancie použil v odôvodnení svojho rozhodnutia, poukázali žalované 1/ a 2/ v svojich odvolaniach, súd prvej inštancie ani dodatočne nevyzval žalobcov na doplnenie daného dôkazu, čím je preukázané, že súd prvej inštancie vedel o tom, že daný dôkaz neexistuje, čím bol porušený čl. 1 CSP.

3.4. Z povahy sporu (žalobcovia prehlasujú tvrdenia žalovaných za nepravdivé - slovo proti slovu) jednoznačne vyplýva, že pre prijatie rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo nevyhnutné vyjadrenie oboch strán, keďže súd má byť nezávislý a nestranný. V tejto prejednávanej veci ide o výnimočný prípad, kedy súd prvej inštancie nemal pristúpiť k zjednodušenému a zrýchlenému procesnému postupu pri vydávaní neodkladného opatrenia, ale naopak, pred jeho vydaním mal vypočuť, resp., umožniť sa vyjadriť k podanému návrhu aj žalovaným 1/ a 2/. Z rozhodnutia okresného súdu nevyplýva, akým spôsobom súd pristúpil k posudzovaniu pravdivosti jednotlivých tvrdení žalobcov uvedených v podanom návrhu, a akým spôsobom posúdil relevantnú mieru ich pravdepodobnosti. V danom prejednávanom prípade si súd prvej inštancie nekritickým až nelogickým spôsobom prevzal tvrdenia žalobcov bez akéhokoľvek

ďalšieho posudzovania miery ich pravdepodobnosti a pravdivosti, čím je preukázané, že súd prvej inštancie nebol pri rozhodovaní nezávislý a nestranný.

3.5. Konanie súdu prvej inštancie je zaťažené procesnou vadou, kedy pripúšťa neúplnosť skutkových zistení z dôvodu dočasného charakteru neodkladného opatrenia, pričom však nariadené neodkladné opatrenie má trvalý charakter. Je preukázané, že súdom prvej inštancie došlo k závažným procesným vadám, následkom ktorých došlo k porušeniu práva žalovanej 2/ na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie procesne pochybil, keď nariadil neodkladné opatrenie v rozpore s ustanovením § 329 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie nemal nijakým spôsobom osvedčené, aký je stav v čase vydania jeho uznesenia. Súd prvej inštancie vydal uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia s vedomím, že už počas obdobia 40 dní pred vydaním daného uznesenia žiadne tvrdenia žalovaných o žalobcoch neboli produkované.

3.6. Výroky I., II. a III. uznesenia súdu prvej inštancie obsahujú neurčitost' „povinnosť zdržať sa v akejkolvek podobe tvrdení“, keďže nedostatočne vymedzil, na aké konkrétne podoby tvrdení sa dané výroky vzťahujú.

3.7. Žalovanej 2/ neboli súdmi doručované žiadne vyjadrenia ostatných účastníkov konania. Týka sa to odvolania žalovanej 1/ z 26. júla 2022 spolu s 65 dôkazmi, následkom čoho došlo súdmi k porušeniu § 373 ods. 3 CSP. Taktiež súdy porušili ustanovenia § 374 CSP, pričom sa v nich zdôrazňuje zachovanie práva na spravodlivý proces. Žalovanej 2/ bolo súdmi odobraté právo v zmysle čl. 9 CSP.

3.8. Dňa 26. júla 2022 podala žalovaná 2/ na Okresnom súde Košice I odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia spolu s 47 dôkazmi svojich tvrdení, pričom sa registrovala na portál Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky eŽaloby prostredníctvom e-mailovej adresy R. (Dôkaz 2, Dôkaz 3 a Dôkaz 4) a odvolanie potvrdila vlastnoručným podpisom na podateľni súdu prvej inštancie (Dôkaz 5), pričom vzhľadom na svoje sociálne postavenie si mohla dovoliť vytlačiť iba jednu stranu. Na zaslanie e-mailom využila e-mailovú adresu R. (Dôkaz 7) a sťažnosť potvrdila vlastnoručným podpisom na podateľni súdu prvej inštancie (Dôkaz 8). Pri odvolaní žalovanej 2/ bolo súdom prvej inštancie porušené ustanovenie § 373 ods. 3 a následne došlo aj k porušeniu § 374 CSP. Odvolanie žalovanej 2/ bolo súdom prvej inštancie úmyselne zignorované. Jej odvolanie nebolo doručené ostatným subjektom a tým pádom ani umožnené žalovanej 2/ vyjadriť sa k ich vyjadreniu na jej odvolanie, aj keď to zákon súdu prvej inštancie výslovne prikazuje. Odo dňa doručenia odpovede na sťažnosť na postup súdu prvej inštancie (16. septembra 2022) nemala žalovaná 2/ zo strany súdu prvej inštancie žiadne informácie o právnej veci vzťahujúcej sa k neodkladnému opatreniu. Až prišlo uznesenie súdu prvej inštancie z 21. februára 2023 vydané JUDr. Andreou Morochovičovou, ktoré ukladá žalovanej 2/, aby „v lehote do 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia odstránila vady podania označeného ako odvolanie, podané osobne na súde dňa 26. júla 2022 tak, aby toto obsahovalo náležitosti uvedené v ustanovení § 363 CSP“. Žalovaná 2/ považuje túto výzvu za nadbytočnú v rozpore s čl. 6 CSP s cieľom zaťažiť súdne konanie zbytočnými prietahmi, keďže vo svojom odvolaní z 26. júla 2022 (Dôkaz 2) všetky tieto náležitosti uviedla. Žalovaná 2/ zistila, že právnu vec prejednával už aj odvolací súd, ktorý konštatoval v uznesení: „Potom, čo sa žalobcovia vyjadrili k predmetnému odvolaniu a následne zástupca odvolateľky podal k uvedenému vyjadreniu, súd prvej inštancie predložil vec na rozhodnutie o odvolaní žalovanej 1/. Odvolací súd (§ 34 CSP), skôr ako pristúpil k vecnému prejednaniu podaného odvolania zistil, že nie sú dané podmienky na jeho vecné prejednanie a rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože vec mu bola súdom prvej inštancie predložená predčasne.“ Zo strany súdu prvej inštancie bolo žalovanej 2/ odobraté právo vyjadriť sa aj po tom, ako podala svoje odvolanie proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia dňa 26. júla 2022, čo možno považovať za diskriminačné konanie s cieľom poškodiť žalovanú 2/.

3.9. Sudkyňa JUDr. Lýdia Oros Nemešová odvolaciemu súdu klamala o odvolaní žalovanej 2/ pri predkladaní spisu s opravným prostriedkom, ktorý podali žalované proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia. V predkladacej správe z 12. januára 2023 je uvedené klamstvo: „Žalovaná v 1. rade podala odvolanie na č. l. 148 elektronicky, ktoré bolo podpísané kvalifikovaným

elektronickým podpisom (č. l. 271), medzi prílohami sa nachádza aj odvolanie žalovanej v 2. rade.“ V rámci 65 príloh odvolania žalovanej 1/ sa nenachádza odvolanie žalovanej 2/, takže ide o očividné klamstvo odvolaciemu súdu od súdu prvej inštancie. Aj ďalšie konštatovanie súdu prvej inštancie v predkladacej správe je zavádzajúce: „Žalovaná v 2. rade podala odvolanie na č. l. 277 elektronicky, avšak odvolanie nebolo podpísané jej kvalifikovaným elektronickým podpisom (č. l. 363 spisu), v danom prípade, keďže jej odvolanie bolo podané bez autorizácie, bola povinná ho do 10 dní doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. Keďže žalovaná v 2. rade podanie nedoplnila, súd na neho neprihliada.“ Ide o procesnú chybu a úmyselnú diskrimináciu žalovanej 2/ s cieľom odňať jej právo na spravodlivý súdny proces, keď súd nezákonne odmietol žalovanej 2/ uplatniť prostriedky procesnej obrany. V uznesení vychádza súd prvej inštancie z toho, že e-mail z e-mailovej adresy R. z 28. mája 2022 autorizovala žalovaná 2/, keďže za neho nesie právne následky v podobe odobratia jej ľudských práv nariadeným neodkladným opatrením. V predkladacej správe z 12. januára 2023 sa uvádza: „Žalovaná v 2. rade podala dňa 26. 07. 2022 osobne na súde len prvú stranu tlačiva odvolania (č. l. 147 spisu).“ Na dokumente sa nachádza aj dátum (26. júla 2022) a vlastnoručný podpis žalovanej 2/ - odvolanie teda bolo potvrdené žalovanou 2/ jej vlastnoručným podpisom, takže žalovaná 2/ vykonala autorizáciu, a preto je toto odvolanie autorizované. Podľa § 3 písm. k) zákona 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) sa rozumie „autorizáciou úkonu vyjadrenie súhlasu s obsahom právneho úkonu a s vykonaním tohto právneho úkonu“, čo kombináciou elektronického podania odvolania žalovanej 2/ cez portál eŽaloby využitím e-mailovej adresy R., ktorú súd prvej inštancie prisudzuje v uznesení z 8. júla 2022 žalovanej 2/ a následným doplnením potvrdenia odvolania vlastnoručným podpisom žalovanej 2/ je jednoznačne preukázaný súhlas žalovanej 2/ s podaním daného odvolania a jeho obsahom.

3.10. Odvolací súd odmietol odvolanie žalovanej 2/ proti uzneseniu. Tým bola žalovanej 2/ odobraná možnosť uplatnenia prostriedkov procesnej obrany a došlo k porušeniu čl. 6 CSP. V odôvodnení svojho uznesenia v bodoch 14. a 15. odvolací súd konštatoval: „Súd prvej inštancie uznesením z 21. februára 2023 vyzval žalovanú 2/, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia odstránila vady podania označeného ako odvolanie, podaného osobne na súde dňa 26. júla 2022 tak, aby obsahovalo náležitosti uvedené v § 363 CSP (...). Žalovaná 2/ na predmetné uznesenie napriek tomu, že ho prevzala (prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 22. februára 2023) nereagovala žiadnym spôsobom.“ Odvolací súd klame, pretože na dané uznesenie reagoval dňa 1. marca 2023 právny zástupca žalovanej 2/ a dňa 3. marca 2023 aj samotná žalovaná 2/. Súd prvej inštancie sťažnosť žalovanej 2/ zamietol uznesením z 15. marca 2023, v ktorom sudkyňa JUDr. Lýdia Oros Nemešová opätovne klame: „Sťažnosťou z 2. marca 2023 napadla uznesenie súdu prvej inštancie z 21. februára 2023 žalovaná v 2. rade.“ Mimochodom, právny zástupca žalovanej 2/ v rámci podania dňa 1. marca 2023 zaslal znova aj odvolanie žalovanej 2/, ktoré podpísal svojím zaručeným elektronickým podpisom (Dôkaz 10), čo potvrdzuje, že súd prvej inštancie sa jednoducho na začiatku rozhodol, že nebude prihliadať na odvolanie žalovanej 2/ a neumožní jej využiť prostriedky procesnej obrany a je úplne jedno, akým spôsobom dané odvolanie žalovaná 2/ podá a autorizuje.

3.11. Sudkyňa JUDr. Lýdia Oros Nemešová rozhoduje zaujato a nespravodlivo, keď žalovaným, ktorým protizákonne odobrala neodkladným opatrením bez akejkoľvek výstrahy ľudské práva okamžite a natrvalo, prehlbuje spôsobenú ujmu ďalším porušovaním ich ľudských práv. Minimálne od dňa 5. apríla 2023 sa okrem strán sporu medzi účastníkmi v elektronickom súdnom spise nachádza meno osoby „Advokátska kancelária JUDr. Marcel Jurko, advokát“ (Dôkaz 11). Žalovaná 1/ a ani žalovaná 2/ nemali v tom čase uzatvorenú dohodu o právnom zastupovaní so žiadnym advokátom a ani žiaden advokát nedisponoval splnomocnením na ich právne zastupovanie v danej právnej veci. Žalovaná 2/ má za to, že umožnením nahliadania do elektronického súdneho spisu osobe „Advokátska kancelária JUDr. Marcel Jurko, advokát“, ktorá nie je účastníkom sporu vedeného pod sp. zn. 34C/27/2022 na Okresnom súde Košice I, boli jej práva výrazným spôsobom dotknuté, keďže sa v súdnom spise nachádzajú nielen jej osobné údaje, ale aj citlivé informácie súvisiace s jej zdravotným stavom a súdnym sporom. Na základe uvedeného bola žalovanej 2/ konaním súdu prvej inštancie spôsobená ujma na jej zdraví a na jej právach, a tým pádom škoda. Nielenže sa protizákonne prístupili osobné údaje žalovanej 2/, ale aj citlivé

informácie z elektronického súdneho spisu cudzej osobe, ktorá nie je jej právnym zástupcom a nedisponuje jej splnomocnením, čím boli porušené ľudské práva žalovanej 2/ garantované čl. 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

3.12. Senát odvolacieho súdu bol zložený z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej. Daná právna vec bola na odvolacom súde prvýkrát dňa 16. januára 2023 pod sp. zn. 5Co/11/2023 s predsedníčkou senátu JUDr. Slávkou Zborovjanovou (Dôkaz 13). Dňa 18. januára 2023 došlo k zmene predsedníčky senátu na JUDr. Zuzanu Stolárovú (Dôkaz 14). Po vrátení na súd prvej inštancie sa vec znova dostala na odvolací súd dňa 5. apríla 2023 pod sp. zn. 5Co/66/2023 a predsedníčkou senátu bola znova JUDr. Slávka Zborovjanová (Dôkaz 15). Dňa 11. apríla 2023 došlo k zmene predsedníčky senátu na JUDr. Zuzanu Stolárovú a žalobca 1/ bol premenovaný na „Gymnázium, Y. a spol.“ (Dôkaz 16). V každom prípade JUDr. Slávka Zborovjanová ostala v senáte ako jeho členka. V zmysle § 49 ods. 1 CSP: Členka senátu odvolacieho súdu JUDr. Slávka Zborovjanová je absolventkou žalobcu 1/, ako vyplýva z jej životopisu zo 14. marca 2014 (Dôkaz 17), teda vzhľadom na jej pomer k žalobcovi 1/ možno mať odôvodnené pochybnosti o jej nezáujatosti. Sudkyňa JUDr. Slávka Zborovjanová, ktorá sama vedela o svojom pomere k žalobcovi 1/, úmyselne zamlčala tento pomer, aby mohla rozhodnúť v jeho prospech. Navyše v uznesení odvolacieho súdu zo 17. apríla 2023 so sp. zn. 5Co/66/2023 je v bode 22. uvedený: „Žalobcom naopak vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, súčasne v súvislosti s predmetným odvolaním im nevznikli žiadne preukázateľné trovy, preto žalobcom odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.“ To, že senát odvolacieho súdu má informácie o tom, že žalobcom v súvislosti s predmetným odvolaním nevznikli žiadne preukázateľné trovy, je jednoznačným preukázaním dohodnutej spolupráce so žalobcami a zaujatosti celého senátu odvolacieho súdu. Špeciálne v situácii, keď právna zástupkyňa žalobcov spísala dňa 17. októbra 2022 vyjadrenie k odvolaniu žalovanej 1/, čím jej rozhodne náklady vznikli. Svoju zaujatosť voči žalovaným v tomto spore namietla sudkyňa odvolacieho súdu Mgr. Angelika Sopoligová (Dôkaz 18), ktorej syn H. R. ako študent žalobcu 1/ inicioval podvod proti vyučujúcej a následnú šikanu čestnej študentky L. Y., ktorá tento podvod odmietla podporiť. Predsedníčka odvolacieho súdu JUDr. Frederika Zozuláková túto sudkyňu uznesením z 21. septembra 2022 vylúčila z rozhodovania (Dôkaz 19). Rovnakým spôsobom mali postupovať sudkyne senátu odvolacieho súdu, predovšetkým JUDr. Slávka Zborovjanová ako absolventka žalobcu 1/, ale napríklad aj JUDr. Adriana Murínová, keďže riaditeľkou Y., ktoré prešetrovalo v mene Štátnej školskej inšpekcie sťažnosť L. Y., je K. H.. Je preukázané, že odvolacím súdom došlo k závažnej procesnej vade, keď minimálne jedna členka senátu neoznámila predsedníčke odvolacieho súdu svoj pomer k žalobcom a nebola vylúčená z rozhodovania, a preto senát odvolacieho súdu bol zaujatý v prospech žalobcov, následkom čoho došlo k porušeniu práva žalovanej 2/ na spravodlivý proces.

3.13. Na odvolacom súde bola vec zaevidovaná prvýkrát dňa 16. januára 2023 pod sp. zn. 5Co/11/2023 a predsedníčkou senátu JUDr. Slávkou Zborovjanovou (Dôkaz 13), pričom dňa 18. januára 2023 došlo k zmene predsedníčky senátu na JUDr. Zuzanu Stolárovú (Dôkaz 14). Avšak, nedošlo k žiadnej zmene medzi účastníkmi konania v elektronickom súdnom spise. Žalované boli v tom čase zastúpené právnym zástupcom, ktorý však nemal umožnený prístup k elektronickému súdnemu spisu, na rozdiel od právnej zástupkyne žalobcov (Dôkaz 14). Odvolací súd týmto porušil čl. 6 ods. 1 CSP.

3.14. Súd prvej inštancie vo výrokovej časti svojho uznesenia stanovil všetky výroky spoločne pre žalovanú 1/ a žalovanú 2/, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 52. uvádza slovné spojenie „zo systematického konania žalovaných v 1. a v 2. rade“. Súd prvej inštancie teda nariadil neodkladné opatrenie pre žalovanú 1/ a pre žalovanú 2/ ako pre celok, ktorý koná systematicky. Odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol iba voči žalovanej 1/, čím došlo k zmätočnosti uznesenia súdu prvej inštancie, pretože vo výrokovej logike je konjunkcia (dva výroky spojené spojkou a) pravdivá iba v tom prípade, ak sú pravdivé obidva spájané výroky a keďže odvolací súd potvrdil, že výrok súdu v časti o žalovanej 1/ je nepravdivý, tak celý výrok súdu je nepravdivý. Odvolací súd preto nemal len zmeniť uznesenie súdu prvej inštancie, ale celkom ho zrušiť, pretože dospel k záveru, že všetky výroky vo výrokovej časti uznesenia sú nepravdivé.

3.15. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie porušil svoju základnú povinnosť uvedenú v čl. 7 ods. 2 a § 256 ods. 2 CSP. Súd neopodstatnene akceptoval návrh žalobcov na plnú náhradu trov konania od žalovaných, keď v samotnom návrhu sa nenachádza žiadna zmienka o tom, že žalobcovia informovali žalované o danom spore, nie to ešte o tom, že sa snažili dosiahnuť ochranu mimosúdne tým, aby vyzvali žalované na zdržanie sa nejakých tvrdení.

3.16. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil nielen uznesenie krajského súdu ale aj uznesenie okresného súdu v zmysle § 449 ods. 2 CSP, a zároveň aby súd žalovanej 1/ a 2/ priznal proti žalobcom 1/, 2/, 3/ náhradu trov celého konania (konania na súde prvej inštancie, odvolacieho konania a dovolacieho konania) v plnom rozsahu.

4. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej 2/ navrhli dovolanie proti prvému, druhému a štvrtému výroku uznesenia odvolacieho súdu odmietnuť a dovolanie proti tretiemu a ním súvisiacemu priateľnému výroku uznesenia odvolacieho súdu zamietnuť a priznať im proti žalovanej 2/ plnú náhradu trov dovolacieho konania. V prípade, ak by súd nezamietol dovolanie proti tretiemu a piatemu výroku uznesenia odvolacieho súdu, navrhli žalobcovia, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu v uvedených výrokoch zrušil.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je v časti neprípustné a v časti prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) zároveň aj dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 419 až § 423 CSP), či bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), a či spĺňa zákonom vyžadované náležitosti, vrátane osobitnej podmienky povinného právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (§ 424 až § 426 CSP). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z objektívneho hľadiska (vrátane naplnenia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP) a dovolanie ako podané neoprávnenou osobou bez ďalšieho odmietne.

8. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitej strany sporu, ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil (napr. sp. zn. 3Cdo/46/2001). Ujma môže mať podobu formálnu, ktorá sa navonok prejavuje v odlišnosti napadnutého výroku rozhodnutia od posledného návrhu účastníka vo veci samej v jeho neprospech, a podobu materiálnu, ktorá je daná vtedy, ak rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok alebo zhoršuje jej právne postavenie (zúžením jej práv, rozšírením jej povinností), a preto u nej existuje právny záujem požadovať na súde vyššej inštancie odlišné rozhodnutie vo svoj

prospech. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že posúdenie otázky, či dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech účastníka, a teda či účastník je oprávnenou osobou na podanie dovolania, prislúcha výlučne dovolaciemu súdu (R 50/1999). Pri tomto posudzovaní nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka o ujme, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola účastníkovi spôsobená určitá, aj nepatrná ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (napr. sp. zn. 5Cdo/215/2010, 4Cdo/172/2017).

9. Z uvedeného vyplýva, že pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania je potrebné zohľadniť, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľa, a či mu bola spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery, či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré vyvolalo (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/46/01 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe 2003 pod č. 49).

10. Ak je úlohou civilného súdneho konania ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov - jednotlivcov (čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP), nemôže opravný prostriedok podať osoba, ktorej práva nie sú porušené. To znamená, že právo (účinne) podať dovolanie nie je dané tomu subjektu, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo, a ktorý týmto rozhodnutím nebol negatívne dotknutý na svojich právach, pretože nie je splnená podmienka subjektívnej prípustnosti takéhoto dovolania.

11. V posudzovanej veci odvolací súd prvým výrokom zmenil uznesenie okresného súdu vo výrokoch I., II., III. tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanej 1/ zamietol a druhým výrokom zmenil uznesenie okresného súdu vo výrokoch IV., V. a VI. tak, že nedáva poučenie žalovanej 1/ o možnosti podať žalobu proti žalobcom, tretím výrokom odmietol odvolanie žalovanej 2/, štvrtým výrokom žalovanej 1/ priznal proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ náhradu trov celého konania v plnom rozsahu a piatym výrokom žalobcom 1/, 2/ a 3/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej 2/.

12. Na základe uvedeného dovolací súd vo vzťahu k prvému výroku napadnutého uznesenia odvolacieho súdu konštatuje, že žalovanej 2/ z procesného hľadiska nielenže nebola spôsobená žiadna (formálna ani materiálna) ujma, ale predmetná časť rozhodnutia bola vydaná dokonca vo vzťahu k inej strane konania. Žalovaná 2/ teda vo vzťahu k prvému, druhému a štvrtému výroku napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nie je stranou subjektívne oprávnenou na podanie dovolania, pretože predmetné výroky nie sú v jej neprospech. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalovanej 2/ v tejto časti ako dovolanie podané neoprávnenou osobou odmietol podľa § 447 písm. b) CSP.

13. V danom prípade žalovaná 2/ prípustnosť dovolania odvodila z § 420 písm. e) a f) CSP. K čomu dovolací súd uvádza, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (porovnaj R 19/2017). Ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd už neposudzuje prípustnosť dovolania z hľadiska existencie dovolateľom namietanej vady zmatečnosti.

13.1. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

13.2. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo aj v prípade, že súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednanja odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal (uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/26/2019, 8Cdo/83/2017). V predmetnej veci šlo o prípad, kedy odvolací súd vo vzťahu k žalovanej 2/ vec

skončil/odmietol z procesných dôvodov bez meritórneho prejednávania. Preto možno o rozhodnutí odvolacieho súdu napadnutom dovolaním žalovanou 2/ povedať, že je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a prípustnosť dovolania nie je v súdnej veci v zmysle ustanovenia § 420 CSP vylúčená.

14. Dovolateľka v rámci dovolacej argumentácie v zmysle z § 420 písm. e) namietala, že vo veci rozhodovala zaujatá sudkyňa okresného súdu a zároveň podľa jej názoru sa mala namietnuť aj členka senátu odvolacieho súdu (JUDr. Slávka Zborovjanová) z dôvodu, že je bývalou žiačkou žalobcu 1/ a zároveň aj ďalšia členka senátu (JUDr. Adriana Murínová) sa mala namietnuť, keďže riaditeľkou Y., ktoré prešetrovalo v mene Štátnej školskej inšpekcie sťažnosť L. Y., je K. H. (bližšie pozri body 3.11 a 3.12. tohto rozhodnutia). Posudzujúc dovolanie žalovanej 2/ podľa obsahu (§ 124 CSP) možno z uvedeného odvodiť, že dovolateľka namietala aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP.

14.1. Podľa § 420 písm. e) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

14.2. Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Podľa § 431 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

15. Sudca musí byť v konaní nezávislý a nestranný. Dôvody, pre ktoré je možné sudcu považovať za vylúčeného, určuje CSP v § 49 ods. 1 a 2. Sú nimi jeho pomer k sporu a jeho pomer k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Pomer k veci môže vyplývať predovšetkým z priameho právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci (keby bol sám stranou sporu alebo rozhodnutím by bol priamo dotknutý na svojich právach) a ďalej ak získal poznatky iným spôsobom ako dokazovaním (napr. ako svedok). Pomer sudcu k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní môže byť založený predovšetkým príbuzenským alebo jemu obdobným vzťahom, ktorému môže byť na roveň postavený aj vzťah priateľský alebo zjavne nepriateľský (Bureš J., Drápal, L., Mazanec, M., Občanský soudní řád, Komentář, Praha: C. H. Beck, 1997, s. 51). Predpokladom pre vylúčenie sudcu je aj to, ak ide o sudcu súdu vyššej inštancie, ktorý rozhodoval vec na súde nižšej inštancie prípadne naopak. Dôvodom vylúčenia sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP), pretože na odstránenie takéhoto prípadného pochybenia slúžia opravné prostriedky. Podkladom pre rozhodovanie o (ne)vylúčení sudcu je buď jeho oznámenie o vylúčení (§ 50 CSP) alebo uplatnenie námietky zaujatosti stranou sporu (§ 52 CSP) v lehote najneskôr do 7 dní, odkedy sa strana o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený, dozvedela (§ 53 ods. 1 prvá veta CSP).

15.1. Dovolací súd z obsahu súdneho spisu nezistil, že dovolateľka v konaní pred súdmi nižších inštancií uplatnila námietku zaujatosti voči sudcom krajského súdu v zákonnej lehote. V zmysle rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/153/96 publikovaného pod č. 59 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu č. 5-6/1997 ale neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g) OSP (teraz § 420 písm. e) CSP) posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak než ju posúdil súd nadriadený súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak k námietke boli uvedené nové skutočnosti.

15.2. Dovolateľkou uplatnená námietka zaujatosti sudkyne okresného súdu JUDr. Lýdie Oros Nemešovej, sudkyň krajského súdu JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Adriany Murínovej bola prvý raz uplatnená až v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, pričom tvrdenia dovolateľky vo vzťahu k sudkyňiam krajského súdu, že sa mal sudca namietat sám, nemá oporu v procesných predpisoch, nakoľko nikto nemôže sudcu nútiť sa namietat, ak nemá pomer k stranám sporu, k ich právnym zástupcom a predmetu sporu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/193/2020).

15.3. Z obsahu vznesenej námietky zaujatosti dovolateľky v dovolaní nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce pochybnosti o nestrannosti a nezaujatosti sudkyne okresného súdu JUDr. Lýdie Oros Nemešovej, ktorá rozhodovala o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vo veci. Navyše dôvodom na vylúčenie sudcu nemôžu byť ani okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP). Najvyšší súd dospel k záveru, že nemožno prisvedčiť dôvodom námietky zaujatosti uplatnenej dovolateľkou. Samotný subjektívny názor spojený s podstatou námietky o „klamstvách“ sudkyne uvedených v predkladacej správe krajskému súdu, resp. označenej rozhodovacej činnosti okresného súdu, ktoré vyzneli v jej neprospech, nemôže bez ďalšieho zakladať dôvod pre legitímne obavy z nestranného a nezaujatého rozhodovania sudcu. Obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci nezávisle a nestranne.

15.3.1. Pokiaľ dovolateľka mienila spochybniť ne/zaujatosť sudkyne okresného súdu tým, že v spore bol sprístupnený JUDr. Jurkovi elektronický súdny spis bez plnomocenstva, dovolací súd poznamenáva, že z uvedenej námietky nie je zrejmé v čom má spočívať zaujatosť zákonného sudcu, keď ani samotná dovolateľka neuvádza skutočnosti o eventuálnom vzťahu JUDr. Jurka k veci, stranám konania, prípadne k sudkyňi. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že na č. l. 621 spisu sa nachádza podanie „Oznámenie o zmene advokáta na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, Kancelária v Košiciach“, ktoré doručil súdu Mgr. Matúš Nestor, advokát (pozn. dovolacieho súdu: predchádzajúci právny zástupca žalovaných vid' č. l. 515 a nasl. spisu), prílohou ktorého sú rozhodnutia o určení právneho zástupcu JUDr. Marcela Jurka žalovanej 1/ (č. l. 622 spisu) a žalovanej 2/ (č. l. 623 spisu), pričom z úradného záznamu z 13. apríla 2023 (č. l. 637 spisu) vyplýva, že JUDr. Marcelovi Jurkovi neboli žalovanými udelené plnomocenstvá na zastupovanie v spore. Za predpokladu, že JUDr. Marcelovi Jurkovi bol sprístupnený súdny spis bez plnomocenstiev od žalovaných, dovolací súd nevyklučuje, že došlo k pochybeniu súdom nižšej inštancie, avšak nejde o pochybenie spôsobujúce porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Uvedené ani nemôže založiť dovolateľkou spochybňovanú ne/zaujatosť sudkyne okresného súdu, pretože ako už bolo uvedené, dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP).

15.4. Najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom dovolateľky, že by samotná možnosť, že sudkyňa je bývalou žiačkou Gymnázia, Šrobárova 1, Košice je možným dôvodom zaujatosti JUDr. Slávky Zborovjanovej. Sudca je predstaviteľom súdnej moci a skutočnosť, že je bývalým žiakom konkrétnej strednej školy, ktorá vystupuje v pozícii žalobcu, nezakladá bez ďalšieho jeho osobný vzťah k prejednávanej veci, ktorý by bol dôvodom na jeho vylúčenie z rozhodovania. Sudca je zároveň súkromnou osobou, ktorá sa dostáva do rozmanitých právnych vzťahov, no jeho profesionalita ako predstaviteľa súdnej moci je bariérou, ktorá umožňuje tieto vzťahy oddeľovať od jeho rozhodovacej činnosti (mutatis mutandis sp. zn. 1Nds/4/2018).

15.5. Podľa názoru najvyššieho súdu je potrebné dôsledne odlišovať mieru intenzity vzťahu sudcu k prejednávanej veci, čo vyplýva aj z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3Nc/4/2015, v zmysle ktorého: „Aj sudcovia denne vstupujú do rozmanitých právnych vzťahov, pričom mnohé z nich majú povahu spotrebiteľských právnych vzťahov. Je reálny predpoklad, že prevažná väčšina sudcov má účet v banke, používa mobilný telefón a internet, je pripojená na káblovú televíziu, odoberá vodu, plyn, elektrinu, niektorí sudcovia uzatvorili zmluvu o hypotekárnom úvere, zmluvu o pôžičke, prípadne leasingovú zmluvu a pod. Ak by mala byť opodstatnená argumentácia povinnej obsiahnutá v jej námietke zaujatosti, bol by každý sudca Slovenskej republiky - bez ďalšieho - vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí v konaní, účastníčkou ktorého je niektorá banka (a je jedno či banka, v ktorej má sudca účet, alebo iná banka). V konkurenčnom prostredí trhu bankových služieb totiž procesný (ne)úspech jednej z bánk v niektorom občianskom súdnom konaní môže za istých okolností znamenať ekonomický a iný (ne)úspech inej, konkurenčnej banky. Z rovnakého dôvodu by žiadny sudca Slovenskej republiky, ktorý má a používa mobilný telefón, nemohol konať a rozhodovať v konaniach, účastníkom ktorých je niektorý z mobilných operátorov.“

15.6. K námietke dovolateľky, v zmysle ktorej sa sudkyňa JUDr. Adriana Murínová mala namietať, keďže riaditeľkou Y., ktoré prešetrovalo v mene Štátnej školskej inšpekcie sťažnosť L. Y., je K. H., dovolací súd uvádza, že predmetnú námietku dovolateľka v dovolaní bližšie nerozvinula, keď ani neuviedla, či sa má predmetná námietka týkať vzťahu sudkyne JUDr. Adriany Murínovej k sporu alebo jej pomeru k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Preto na tomto mieste dovolací súd konštatuje, že všeobecná nespokojnosť dovolateľky s obsadením senátu odvolacieho súdu nepredstavuje kvalifikované vymedzenie uplatneného odvolacieho dôvodu zákonom stanoveným spôsobom, pretože dovolateľka neuviedla, v čom konkrétne spočíva vada zmätočnosti konania podľa § 420 písm. e) CSP (§ 431 ods. 2 CSP).

15.7. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že žalovaná 2/ neopodstatnene namietala zmätočnosť vady podľa § 420 písm. e) CSP, že vo veci rozhodovala vylúčená sudkyňa, resp. členky senátu.

16. Dovolaťka zmätočnosť vady v zmysle § 420 písm. f) CSP odôvodňovala nesprávnym postupom súdu prvej inštancie a súdu odvolacieho. Namietala záver odvolacieho súdu o neautorizovaní jej odvolania v elektronickej podobe, ani jeho nedoplnení v zmysle § 125 ods. 2 CSP a nedostatku odvolacích dôvodov jej odvolania v listinnej podobe, pre ktorý záver bolo odvolanie žalovanej 2/ odmietnuté, pričom žalovaná 2/ tvrdila, že autorizáciu vykonala a na uznesenie okresného súdu z 21. februára 2023, ktorým ju vyzval na odstránenie väd podania označeného ako odvolanie, aby obsahovalo náležitosti uvedené v § 363 CSP, reagoval jej právny zástupca a aj samotná žalovaná 2/.

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

19. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu už pred účinnosťou CSP judikovala, že o odňatie možnosti konať pred súdom (vo význame znemožnenia realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávného konania) ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (konanie zastaví alebo odmietne podanie alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015).

20. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba obdobne za účinnosti CSP dospieť záveru, že o nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), ide tiež v prípade procesného postupu súdu, ktorý ako odvolací súd odmietne odvolanie, i keď pre taký procesný postup neboli dané zákonné predpoklady.

21. Dovolať súd najskôr sústredil svoju pozornosť na námietky dovolateľky smerujúce k nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, tiež odvolacieho súdu pred jeho rozhodnutím vo veci vo vzťahu k žalovanej 2/ odmietnutím jej odvolania.

22. Dovolaťka v rámci nesprávneho procesného postupu namietala, že odvolací súd neprístupil jej právnemu zástupcovi elektronickej súdny spis v čase, keď bola vec zaevidovaná prvýkrát dňa 16. januára 2023 pod sp. zn. 5Co/11/2023 (č. l. 621 spisu) na odvolacom súde, pričom poukazovala, že dňa

18. januára 2023 došlo k zmene predsedníčky senátu na JUDr. Zuzanu Stolárovú (č. l. 722 spisu) (pozri bod 3.13. tohto rozhodnutia). Z predložených listín dovolateľkou síce vyplýva, že jej právny zástupca Mgr. Matúš Nestor nemal prístup do elektronického súdneho spisu, avšak z obsahu dovolania nie je zrejmé, akým spôsobom malo byť uvedeným pochybením zasiahnuté do práva dovolateľky na spravodlivý proces. Navyše z obsahu spisu nevyplýva, aby právny zástupca dovolateľky po predložení veci okresným súdom odvolaciu súdu žiadal o sprístupnenie elektronického súdneho spisu, prípadne namietal nemožnosť prístupu do elektronického súdneho spisu. Dovolací súd preto uvedenú námietku žalovanej 2/ považuje za bezpredmetnú.

23. Pokiaľ dovolateľka namietala nesprávny procesný postup v súvislosti s nedoručovaním jej odvolania ostatným účastníkom konania a z toho dôvodu nedošlo k doručeniu vyjadrení k odvolaniu dovolateľky ostatných účastníkov dovolateľke (pozri bod 3.8. tohto rozhodnutia), dovolací súd uvádza, že ide o hypotetickú námietku nespôsobilú znemožniť žalovanej 2/ uskutočňovať jej patriace procesné práva aj preto, že k doručovaniu jej odvolania ostatným účastníkom nedošlo, žiadne ich vyjadrenia neboli, a tak ani nemohlo dôjsť k ich doručeniu žalovanej 2/.

24. Dovolateľka ďalej namietala nesprávny procesný postup spočívajúci v nedoručení odvolania žalovanej 1/ z 26. júla 2022 spolu s 65 dôkazmi, následkom čoho došlo súdmi k porušeniu § 373 ods. 3 a 374 CSP (pozri bod 3.7. tohto rozhodnutia).

24.1. V danom prípade žalovaná 2/ v dovolaní tvrdila a dovolací súd aj z obsahu spisu zistil, že sa v ňom nachádza odvolanie žalovanej 1/ z 26. júla 2022 (č. l. 148 a nasl. spisu), ktoré odvolanie nebolo doručené žalovanej 2/. K tomuto zisteniu dovolací súd poznamenáva, že ustanovenie § 373 ods. 3 CSP neobsahuje povinnosť súdu doručovať odvolanie medzi účastníkmi konania, ktorí sa nachádzajú na rovnakej strane sporu, a ktorí účastníci podajú samostatne odvolanie. Odvolanie doručí súd prvej inštancie ostatným subjektom (protistrane a podľa okolností iným stranám, intervenientovi, osobitnému subjektu, prokurátorovi) (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M., Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2022, komentár k § 373 ods. 2). Pričom uvedené korešponduje s princípom kontradiktórnosti upraveným v čl. 9 CSP „Strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.“, ktorý výslovne hovorí o práve protistrany oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany, naopak neuvádza právo účastníkov nachádzajúcich sa na jednej strane sporu oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany. Preto ak dovolateľke nebolo doručené odvolanie žalovanej 1/ uvedeným spôsobom nebolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

25. Dovolateľka v rámci dovolania tiež namietala, že súd prvej inštancie nemal pristúpiť k zjednodušenému a zrýchlenu procesnému postupu pri vydávaní neodkladného opatrenia, ale naopak, pred jeho vydaním mal vypočítať, resp. umožniť sa vyjadriť k podanému návrhu aj žalovaným 1/ a 2/ (pozri bod 3.4. tohto rozhodnutia); že súd prvej inštancie procesne pochybil, keď nariadil neodkladné opatrenie v rozpore s ustanovením § 329 ods. 2 CSP, pretože podľa dovolateľky súd prvej inštancie nemal nijakým spôsobom osvedčené, aký je stav v čase vydania jeho uznesenia, a tak vydal uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia s vedomím, že už počas obdobia 40 dní pred vydaním daného uznesenia žiadne tvrdenia žalovaných o žalobcoch neboli produkované (pozri bod 3.5. tohto rozhodnutia); že predkladacia správa z 12. januára 2023 (č. l. 451 spisu) obsahuje nesprávnosti (viď bližšie aj bod 3.9. tohto rozhodnutia); že v konaní absentovalo poučenie podľa § 160 CSP (pozri bod 3.1. tohto rozhodnutia); že súd prvej inštancie porušil svoju základnú povinnosť uvedenú v čl. 7 ods. 2 a § 256 ods. 2 CSP, keď neopodstatnene akceptoval návrh žalobcov na plnú náhradu trov konania od žalovaných, keď v samotnom návrhu sa nenachádza žiadna zmienka o tom, že žalobcovia informovali žalované o danom spore, nie to ešte o tom, že sa snažili dosiahnuť ochranu mimosúdne tým, aby vyzvali žalované na zdržanie sa nejakých tvrdení; že okresný súd nesprávne vyhodnotil predložené listiny a vyjadrenia a tým nesprávne zistil skutkové zistenia (pozri bod 3.2. a 3.3. tohto rozhodnutia); že okresný súd postupoval nesprávne, keď nepostupoval podľa § 327 CSP a neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože neobsahuje náležitosti podľa § 326 ods. 2 CSP (zoznam príloh k návrhu

na nariadenie neodkladného opatrenia obsahuje názov položky „Stanovisko JUDr. PhDr. Sone Hanzlovičovej (pdf)“, ktorá však k návrhu žalobcov nebola priložená.

25.1. K uvedeným námietkam dovolateľky dovolací súd uvádza, že predmetné námietky sa týkajú pochybení okresného súdu, ktoré námietky mali a mohli byť predmetom odvolania žalovanej 2/, avšak vzhľadom na to, že na odvolanie dovolateľky v elektronickej podobe sa neprihliadalo a odvolanie v listinnej podobe neobsahovalo náležitosti (pozri ďalej odôvodnenie), sa dovolateľka sama pripravila o možnosť uplatnenia opravného prostriedku a jej námietky neboli predmetom odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Vo všeobecnosti platí, že dovolateľ nemôže opierať svoje dovolanie o procesné skutočnosti, ktoré už mohol a mal uviesť v priebehu odvolacieho konania.

25.2. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou odvolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych opravných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda vecne (argumentačne), čo znamená, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietal už v rámci riadneho opravného prostriedku, a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom v jeho neprospech (R 73/2019).

25.3. Ak potom žalovaná 2/ dovolacie námietky neuplatnila v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ich dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie, prípadne jeho procesný postup v konaní namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť (obdobne tiež sp. zn. 7Cdo/161/2019, 4Cdo/122/2020, 4Cdo/40/2019, 8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018). Preto dovolací súd na uvedené námietky v súvislosti s vadou zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP neprihliadol a dovolanie v tejto časti odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

26. Dovolací súd v ďalšom vo väzbe na bod 20. tohto rozhodnutia skúmal, či odmietnutie odvolania žalovanej 2/ odvolacím súdom (podstatná dovolacia námietka) vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

27. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalobcovia podali na okresnom súde návrh na vydanie neodkladného opatrenia z 8. júna 2022 (č. l. 1 a nasl. spisu), okresný súd rozhodol o tomto návrhu uznesením z 8. júla 2022 č. k. 34C/27/2022-99, ktoré žalovanej 2/ doručil dňa 14. júla 2022 (č. l. 129 spisu). Zákomom stanovená 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula žalovanej 2/ dňa 29. júla 2022 (piatok). Žalovaná 2/ podala proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote (26. júla 2022, č. l. 360 spisu, potvrdenie o odoslaní) odvolanie v elektronickej podobe (č. l. 277 a nasl. spisu), a to bez autorizácie podľa osobitného predpisu, ktoré nebolo dodatočne do desiatich dní doručené v listinnej podobe a ani v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. Proti predmetnému uzneseniu súdu prvej inštancie žalovaná 2/ podala osobne v zákonnej lehote (26. júla 2022) odvolanie aj v listinnej podobe v rozsahu jednej strany (č. l. 147 spisu). Krajský súd rozhodol dovolaním napadnutým uznesením zo 17. apríla 2023 č. k. 5Co/66/2023-638 tak, že odvolanie žalovanej 2/ podané v listinnej podobe odmietol podľa § 386 písm. d) CSP z dôvodu absencie odvolacích dôvodov a na odvolanie žalovanej 2/ podané v elektronickej podobe neprihliadol.

28. Vzhľadom na dovolaciu námietku dovolací súd skúmal, či postup krajského súdu pri skúmaní splnenia formálnych podmienok pre meritórne odvolacie konanie na základe žalovanou 2/ podaného odvolania bol v súlade so zákonom. Podstatné pre uvedené skúmanie bolo posúdenie splnenia podmienok podania odvolania zo strany žalovanej 2/, a to najmä, či jej elektronicke podané odvolanie ne/bolo podpísané v zmysle osobitného predpisu zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe

výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente, ďalej len „zákon o e-Governmente“) a ak nebolo, resp. odvolanie nebolo autorizované, či odvolateľka pre takéto podanie dodržala zákonný postup v zmysle § 125 ods. 2 CSP a pokiaľ odvolanie žalovanej 2/ bolo autorizované zaručeným elektronickým podpisom, či obsahovalo náležitosti odvolania, resp. či tieto náležitosti obsahovalo odvolanie žalovanej 2/ podané v listinnej podobe.

29. Podľa § 386 písm. d) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

29.1. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

29.2. Podľa § 365 ods. 1 až 3 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP). Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

29.3. Podľa § 373 ods. 1 CSP ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súď nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

29.4. Podľa § 123 ods. 2 CSP podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie.

29.5. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súď na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

29.6. Podľa § 127 ods. 1 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

30. Podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v

elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje, alebo

3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje,

b) kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, a ktorý zahrnul do autorizácie aj kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, ktorá určuje dátum a čas, po ktorom nastala autorizácia, ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený.

30.1. Podľa § 24 ods. 3 zákona o e-Governmente správca ústredného portálu, špecializovaného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta zabezpečuje, aby bolo možné ich prostredníctvom

a) vytvoriť elektronické podanie a k elektronickému podaniu pripojiť iné elektronické dokumenty ako prílohy k elektronickému podaniu podľa § 25 ods. 4, ako aj vytvoriť a odoslať elektronickú úradnú správu s týmto podaním a jeho prílohami,

b) autorizovať elektronické podanie a pripojené dokumenty,

c) vytlačiť elektronické podanie v listinnej podobe,

d) uložiť, aj neúplné, elektronické podanie na pamäťovom médiu,

e) zobraziť elektronické podanie spolu s uvedením zoznamu príloh, ak osobitný predpis ustanovuje povinnosť pripojiť k návrhu na začatie konania, žalobe, žiadosti, sťažnosti, vyjadreniu, stanovisku, ohláseniu alebo inému dokumentu prílohu.

30.2. Podľa § 24 ods. 5 zákona o e-Governmente obsahovými náležitosťami elektronického formulára pre elektronické podanie sú obsahové náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného dokumentu ustanovené osobitnými predpismi, pričom ak je niektorá z obsahových náležitostí podľa osobitných predpisov viazaná na listinnú podobu, považuje sa za splnenú autorizovaním elektronického podania podávajúcim; to platí aj o náležitostiach príloh elektronického podania, ak nejde o prílohy, ktorými sú veci, ktoré nemajú listinnú podobu alebo elektronickú podobu. Obsahom elektronického formulára pre elektronické podanie môže byť aj identifikátor osoby.

30.3. Podľa § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa odseku 8.

31. Vychádzajúc z citovanej zákonnej úpravy z § 123 CSP jednoznačne vyplýva, že odvolanie je podaním vo veci samej. Ďalej z ustanovení CSP (§ 363, § 127 CSP) vyplýva, že podpis podania vo veci samej, a teda aj podpísanie odvolania, je jeho obligatórnou náležitosťou. Podmienka zaručeného elektronického podpisu odvolania ako elektronického podania vyplýva najmä z § 23 ods. 1, § 24 ods. 5, ako aj § 25 zákona o e-Governmente.

31.1. Žalovaná 2/ podala odvolanie elektronicky bez autorizácie, pričom v zmysle § 125 ods. 2 CSP súd na dodatočné doručenie podania v prípade, ak bolo podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, nevyzýva, na takéto podanie sa neprihliada a nie je možné o ňom rozhodovať. Uvedené potvrdzuje nielen zákonné znenie § 125 ods. 2 CSP, ale aj odborná literatúra: „Podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie je potrebné dodatočne doručiť

bud' v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe s autorizáciou (...) podľa § 125 ods. 2 CSP je lehota na doplnenie podania dlhšia, a to desaťdňová. Táto lehota na doplnenie je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť. Ak v tejto lehote nie je podanie vo veci samej doplnené, neprihliada sa naň. Nenastanú teda vôbec jeho účinky, konanie ním nie je začaté, skončené, ani nie je zmenený jeho priebeh a súd o ňom vôbec nerozhoduje. Súd pritom k dodatočnému doručeniu podania nevyzýva.“ (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M., Civilný sporový poriadok, 1. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2017, s. 446.).

31.2. Zo zákonného ustanovenia § 125 CSP je zrejmé, že forma, akou sa musí sporová strana/účastník konania obrátiť na súd, je jednoznačne ustanovená ako forma písomná, ktorá môže byť zachytená buď v listinnej alebo elektronickej podobe. Pri elektronickej forme podania vo veci samej platí, že ak toto nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, súd naň od počiatku neprihliada ako na podanie písomné. Aby súd začal takéto podanie považovať za písomné podanie, môže dosiahnuť ten, kto ho podáva jedine tým, že ho v lehote do 10 dní od odoslania neautorizovaného elektronického podania podá znova ako autorizované elektronické podanie alebo ho dodatočne doručí v 10-dňovej lehote v písomnej podobe. Ak k dodatočnému doplneniu nedôjde, podanie nemá účinky písomného podania a súd naň neprihliada. Súčasne platí, že ten, kto podáva podanie vo veci samej elektronicke bez autorizácie, má povinnosť sám odstrániť tento nedostatok, a to bez ďalšej výzvy súdu, teda na strane súdu nie je zákonom daná povinnosť vyzvať na dodatočné doručenie podania (pozri rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 223/2021).

32. Podmienkou elektronického podania je platná autorizácia podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente. V prípade, ak absentuje platná autorizácia podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, ktorá je podmienkou samotného vzniku podania, hľadá sa naň, akoby nikdy nevzniklo. Zákonnodarca tak ustanovil z dôvodu, aby chýbajúca autorizácia elektronického podania nebola „len“ chýbajúcou náležitosťou podania, ktorú je možné dodatočne odstrániť, ale aby bez nej podanie ani nevzniklo (pozri Komentár k § 25 zákona o e-Governmente, dostupný na <https://www.epi.sk>). Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ elektronické podanie nebolo úplné alebo bolo v zmysle platných osobitných predpisov nekorektné, má orgán verejnej moci právo odmietnuť takéto podanie, ako aj v danej veci nekonať, či konanie zastaviť (podľa § 125 ods. 2 CSP v spojení s § 23 ods. 1 a § 25 zákona o e-Governmente).

33. Vychádzajúc z vyššie uvedeného pokiaľ žalovaná 2/ odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu formou elektronického podania urobila bez autorizácie, pretože identické odvolanie nebolo dodatočne do desiatich dní doručené v listinnej podobe a ani v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu, absentuje tak v danom prípade zákonná podmienka samotného vzniku podania v zmysle § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, na ktoré sa potom hľadá akoby nikdy nevzniklo. Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno potom v posudzovanom spore hodnotiť ako nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorý v súlade so zákonným ustanovením § 125 ods. 2 CSP na takéto neautorizované elektronické odvolanie žalovanej 2/ neprihliadol (obdobne nálezy II. ÚS 442/2021-41).

34. Pokiaľ žalovaná 2/ podala odvolanie aj v listinnej podobe a tvrdila nesprávny záver odvolacieho súdu o nedostatku odvolacích dôvodov jej odvolania v listinnej podobe, pre ktorý záver bolo odvolanie žalovanej 2/ odmietnuté, pričom žalovaná 2/ tvrdila, že autorizáciu vykonala a na uznesenie okresného súdu z 21. februára 2023, ktorým ju vyzval na odstránenie väd podania označeného ako odvolanie, aby obsahovalo náležitosti uvedené v § 363 CSP, reagoval jej právny zástupca a aj samotná žalovaná 2/, dovolací súd skúmal ne/správnosť postupu odvolacieho súdu.

35. Tak ako už bolo uvedené (bod 22. tohto rozhodnutia) žalovaná 2/ podala proti predmetnému uzneseniu súdu prvej inštancie osobne v zákonnej lehote (26. júla 2022) odvolanie aj v listinnej podobe (č. l. 147 spisu), pozostávajúce výlučne z jednej strany, ktorého obsahom je označenie podania „Odvolanie“, označenie spisovej značky „34C/27/2022“, označenie osoby podávajúcej návrh „G. Y.“, označenie údajov o navrhovateľovi - názov „Gymnázium, Y.“ s tým, že podanie v závere obsahuje znenie „V Košiciach 26. 07. 2022“, ktoré je opatrené podpisom. Súčasťou podania je tiež uvedenie štatutárneho orgánu navrhovateľa, jeho IČO, zápis v príslušnom registri a sídlo. Z uvedeného je zjavné, že ide o odvolanie žalovanej 2/ bez odvolacích dôvodov.

35.1. Pokiaľ žalovaná 2/ tvrdí, že autorizáciu elektronicky podaného odvolania vykonala, mienila vyššie uvedené jej odvolanie v listinnej podobe, dovolací súd akcentuje, že zákonná úprava CSP, či zákona o e-Governmente, takúto možnosť neupravuje a ani jej výkladom nie je možné k takejto možnosti dospieť, nakoľko výklad ustanovení CSP nesmie podľa čl. 3 ods. 2 CSP protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné, pričom z § 125 ods. 1 a 2 CSP nepochybne vyplýva možnosť urobiť podanie písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, pre ktoré ale elektronické podanie bez autorizácie podľa zákona o e-Governmente je výslovne zákonom (§ 125 ods. 2 CSP) upravený postup, ktorého nedodržanie znamená, že sa naň neprihliada, resp. hľadá sa naň, ako keby nebolo podané (bližšie pozri bod 31.2. a 33. tohto rozhodnutia). Komentár dokonca uvádza reštriktívny výklad § 125 CSP. Preto pokiaľ podanie žalovanej 2/ v elektronickej podobe bez autorizácie nebolo autorizované zaručeným elektronickým podpisom, a podpísané (autorizované) listinné podanie podané bez toho, aby obsahovalo náležitosti odvolania, nemožno takéto podanie žalovanej 2/ hodnotiť ako jednotné podanie, pretože zákonná úprava nepočíta so „zmiešanou/hybridnou“ formou autorizácie podania. Inými slovami ak dovolateľka mienila odstrániť vadu svojho elektronického podania spočívajúcu v absencii jeho autorizácie v zmysle zákona o e-Governmente tým, že autorizáciu doplní odvolaním v listinnej podobe podaným osobne na súd, ktoré listinné podanie predstavovalo podpísanú vytlačenú prvú stranu (bez náležitostí odvolania, najmä odvolacích dôvodov) elektronického podania a tým autorizuje elektronické podanie, takýto postup je v rozpore s postupom výslovne upraveným v zákone v § 125 ods. 2 CSP a nemôže byť súdom akceptovaný.

36. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd rezultuje, že žalovaná 2/ tak podala odvolanie v zákonnej lehote v písomnej forme, a to v listinnej podobe bez odvolacích dôvodov a v elektronickej podobe bez autorizácie podľa zákona o e-Governmente, ktoré odvolanie predstavujúce podanie vo veci samej nebolo dodatočne v zmysle ustanovenia § 125 ods. 2 CSP doručené súdu do 10 dní identické v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa zákona o e-Governmente, preto sa naň neprihliada. Z uvedeného vyplýva, že na základe takto podaného odvolania žalovanej 2/ nemal krajský súd splnené zákonné podmienky na prejednanie odvolania žalovanej 2/, jeho postup tak nebol procesne nesprávny a nesúladi s CSP a zákonom o e-Governmente. Dovolací súd preto v tejto časti uzatvára, že postup krajského súdu v súlade so zákonom nie je spôsobilý znemožniť strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

37. Pre úplnosť dovolací súd považuje za potrebné vyjadriť sa aj k námietke dovolateľky v súvislosti s listinne podaným odvolaním, že okresný súd postupoval nesprávne, ak jej doručil uznesenie z 21. februára 2023, aby v lehote do 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia odstránila vady podania označeného ako odvolanie osobne doručeného na súd dňa 26. júla 2022 tak, aby toto obsahovalo náležitosti uvedené v ustanovení § 363 CSP, pretože ona vo svojom odvolaní z 26. júla 2022 všetky tieto náležitosti uviedla.

37.1. Ako bolo už vyššie uvedené z obsahu spisu vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote žalovaná 2/ odvolanie aj v listinnej podobe (č. l. 147 spisu) bez toho, aby obsahovalo náležitosti odvolania. Okresný súd uznesením z 21. februára 2023 č. k. 34C/27/2022-459 vyzval žalovanú 2/ na odstránenie väd podania označeného ako odvolanie, podané osobne na súde dňa 26. júla 2022, aby obsahovalo náležitosti podľa § 363 CSP, najmä, aby uviedla - proti ktorému rozhodnutiu smeruje odvolanie, - v akom rozsahu sa napáda rozhodnutie, - v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, - čoho konkrétne sa domáha (ako navrhuje, aby rozhodol odvolací súd).

37.2. Ak okresný súd v súvislosti s listinným podaním odvolania (č. l. 147 spisu) žalovanú 2/ vyzval uznesením z 21. februára 2023 č. k. 34C/27/2022-459 na odstránenie väd náležitostí uvedených v § 363 CSP a okrem iného vyzval dovolateľku, aby uviedla v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, ide o výzvu na doplnenie odvolacích dôvodov, ktorý postup okresného súdu bol v rozpore s § 373 ods. 1, druhá veta CSP, podľa ktorého súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov. Napokon podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a

doplniť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, ktorá odvolacia lehota v danom prípade žalovanej 2/ uplynula 29. júla 2022 (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2023 a v ňom uvádzaná právna veta Odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne ich doplniť v lehote na podanie odvolania.).

37.3. Preto pokiaľ dovolateľka namietala, že na uznesenie okresného súdu z 21. februára 2023 č. k. 34C/27/2022-459 reagoval jej právny zástupca a aj samotná žalovaná 2/, keď proti nemu prostredníctvom právneho zástupcu podala sťažnosť z 1. marca 2023 (č. l. 463 a nasl.) a zároveň podala sťažnosť aj sama dovolateľka podaním z 3. marca 2023 (č. l. 537 a nasl. spisu), z obsahu predmetných podaní vyplývajú námietky smerujúce proti zákonnej sudkyni, uvedené reakcie sú bez právneho významu pre odvolanie žalovanej 2/, ktorej uplynutím odvolacej lehoty dňa 29. júla 2022 uplynula možnosť uviesť, či doplniť odvolacie dôvody, napokon ani neobsahujú odpoveď na uznesenie okresného súdu ohľadom odstránenia väd odvolania v zmysle § 363 CSP (pozn. dovolacieho súdu: okresný súd sťažnosť žalovanej 2/ zamietol uznesením z 15. marca 2023 č. k. 34C/27/2022-615).

37.4. Dovolací súd tiež poznamenáva, že ak dovolateľka mienila sťažnosťami, resp. prílohami k sťažnostiam svoje odvolania (či už v elektronickej alebo listinnej podobe) doplniť týmto spôsobom, z ich obsahu to však nevyplýva a z obsahu spisu zároveň nevyplýva, že by žalovaná 2/ využila prípadne inštitút odpustenia zmeškania lehoty podľa § 122 CSP (aj § 114 CSP) a postupovala tak v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria iba bdelym), ktorá zásada subjekty právneho vzťahu poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na eventualitu paternalistického postoja štátu. Dovolateľka sa aj uvedeným spôsobom svojou nečinnosťou a prístupom s ohľadom na svoje zákonné procesné možnosti (CSP) pripravila o možnosť uplatnenia riadneho opravného prostriedku/odvolania a tým posúdenia odvolacím súdom ňou namietaných väd konania a zákonnosti rozhodnutia okresného súdu.

37.5. Dovolací súd môže len konštatovať, že zo strany dovolateľky išlo o nesprávnu argumentáciu, že náležitosti odvolania vo vzťahu k písomne podanému odvolaniu (č. l. 147 spisu) obsahuje elektronicky podané odvolanie (č. l. 277 a nasl. spisu), pretože ako už bolo uvedené vyššie na odvolanie podané elektronicky bez autorizácie podľa osobitného predpisu nedoplnené spôsobom a v lehote ustanovenej zákonom sa neprihliada.

38. Dovolací súd napriek vyššie uvedenému konštatovaniu, ale s ohľadom na podanie odvolania žalovanej 2/ v listinnej podobe opatrené podpisom bez obligatórnych zákonom stanovených náležitostí odvolania alebo tiež blanketové odvolanie, upriamuje pozornosť na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 8. novembra 2023 sp. zn. 1VCdo/2/2023, v ktorom vyjadrený právny názor je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 CSP).

38.1. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/2/2023 vyslovil právny názor, že aj v prípade tzv. blanketového odvolania je dovolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, za použitia základných princípov uvedených v čl. 4 ods. 1 CSP, keď toto ustanovenie upravuje postup - spôsob rozhodnutia, najbližšie posudzovanej veci, a použitie tohto ustanovenia zároveň zodpovedá účelu a zmyslu uvedeného ustanovenia § 380 ods. 2 CSP vykonať prieskum procesných väd z úradnej moci odvolacieho súdu aj pri tzv. blanketových odvolaniach. Nie je pritom možné aplikovať ustanovenie § 386 písm. d) CSP, podľa ktorého dovolací súd odvolanie odmietne, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať, vzhľadom na vyššie uvedenú povinnosť (teda povinnosť pokračovať) odvolacieho súdu preskúmať rozhodnutie súdu prvej inštancie.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď v danom spore podanie odvolania žalovanej 2/ v listinnej podobe opatrené podpisom bez zákonných náležitostí odvolania/odvolacích dôvodov dovolací súd nepreskúmal v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2023, t. j. v

rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP), je zrejmé, že odvolací súd nepostupoval z formálneho hľadiska správne, keď odvolanie žalovanej 2/ odmietol, čím jej odňal právo, aby na základe odvolania bolo ňou napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmané odvolacím súdom, t. j. týmto nesprávnym procesným postupom žalovanej 2/ znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo v tejto časti k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

40. Dovolacím súdom vyššie konštatovaná procesná vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

41. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a postup v zmysle bodu 38.1. tohto rozhodnutia.

42. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.